

Mjesečnik udruge Zelena Istra

Travanj 2009.

ŠTO VAM DONOSIMO U OVOM BROJU?

- Zajedno zaustavimo otimačinu šuma i polja! – str. 1
- Tužba protiv Ministarstva zbog Brkača – str. 2
- Obilježen Dan planeta Zemlje str. 2
- "Razmisli, odvoji, štedi!" – str. 3
- "Plastično nije fantastično" u Rovinju – str. 3
- Eko-radionica u Centru za rehabilitaciju Pula – str. 4

- Medijska gostovanja Zelene Istre – str. 5
- "Sudjelovanje javnosti: od formalnosti do prednosti" – str. 5
- "Novi zeleni plan za zelenije gradove" – str. 6

ZELENI TELEFON (str. 7)

U mjesecu travnju primili smo 18 prijava građana na Zeleni telefon.
Od toga: otpad 12, zelenilo 4, zrak 1, promet 1.

NEKA SE GLAS JAVNOSTI ČUJE

Zajedno zaustavimo otimačinu šuma i polja!

Na pulskoj Portarati smo u povodu Dana planeta Zemlje, 25. travnja, organizirali akciju s ciljem ukidanja Zakona o igralištima za golf uz poruku "Zaušavimo otimačinu šuma i polja!". Informirajući javnost o štetnosti tog zakona, pozvali smo građane da potpišu jumbo razglednicu namijenjenu Hrvatskom saboru s porukom "Ukinite Zakon o igralištima za golf!". Osim potpisivanja razglednice, Puljani su se mogli uključiti i u zajedničku internetsku akciju i poslati protestni e-mail Saboru zahtijevajući ukidanje zakona. Potporu su nam pružili i članovi i članice karnevalske grupe Veli Vrh - Valmade kostimiranim performansom i prigodnom šaljivom maketom. Akcija se istovremeno održavala i u Dubrovniku, Splitu i Zagrebu u organizaciji udruga Zelena akcija, Sunce i Grad.

Razlozi za ukidanje Zakona o igralištima za golf (zbog kojih su udruge podnijele Ustavnom судu RH zahtjev za ocjenom ustavnosti) su mnogi:

1. postupak donošenja zakona je protuustavan
2. državni interes treba biti utvrđen na temelju najviših ustavnih vrednota, te na objektivnim pokazateljima, a ne na jednoj odredbi zakona od strane zakonodavca
3. Zakon povređuje načelo pravne sigurnosti tj. izvjesnosti
4. Zakon je protivan Ustavu RH jer ne poštuje princip jednakosti svih pred zakonom
5. Zakon je u suprotnosti s odredbom ustava o nepovredivosti vlasništva
6. Zakonom se narušava socijalna pravda
7. Zakon zanemaruje očuvanje prirode i čovjekova okoliša što su također najviše ustavne vrednote

Ili detaljnije:

Zakonom o igralištima za golf investitorima se omogućava jednostavna i jeftina kupovina zemljišta potrebnog za izgradnju golf igrališta i pripadajućih smještajnih kapaciteta i to gdje god im padne napamet, u priobalu, na poljoprivrednom ili šumskom zemljištu.

Zakon utvrđuje da je najmanja veličina golf igrališta 85 hektara, a da se graditi može na 25% te površine i da se izgrađeni apartmani i vile mogu pojedinačno prodavati. Tako da se uopće ne radi o golfu nego o špekulaciji zemljištem i prodaji nekretnina.

Dok drugi građevinski poduzetnici zemljište kupuju po cijeni građevinskog zemljišta, investitorima u golf omogućena je višestruka zarada kupovinom zemljišta po vrlo jeftinoj cijeni poljoprivrednog zemljišta.

Ovakav je golf samo paravan za apartmanizaciju šuma i pašnjaka na kojima nikad bez golfa ne bi bila moguća gradnja. Ako se golf teren pokaže propalom investicijom, apartmani će ostati, zajedno sa svom potrebnom infrastrukturom - vodom, strujom, kanalizacijom, cestama, koja će s vremenom dovesti do daljnje izgradnje.

Golf je proglašen *djelatnošću od posebnog državnog interesa*, što omogućava postupak izvlaštenja. Po prvi puta Hrvatska dopušta izvlaštenje zemljišta zbog privatnog interesa. Dosad je Ustavom bilo dopušteno izvlaštenje jedino zbog gradnje objekata u općem (javnom) interesu.

Golf igrališta imaju izuzetno negativni utjecaj na okoliš ukoliko se grade na krajobrazno, kulturno i ekološki osjetljivim područjima. Golf se u Hrvatskoj planira na krajobrazno najvrijednijim područjima, zaštićenim vlažnim staništima i području podzemnih voda, te na poljoprivrednim površinama.

PRAVNA BITKA ZELENE ISTRE

Tužba protiv Ministarstva zaštite okoliša zbog Rješenja o prihvatljivosti za okoliš golf igrališta Brkač, Motovun

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je 10. ožujka 2009. godine je Rješenjem utvrdilo da je zahvat golf igrališta Brkač u općini Motovun prihvatljiv. **Zelena Istra je 7. travnja 2009. podnijela tužbu Upravnom sudu jer se u postupku procjene utjecaja na okoliš za golf igralište Brkač nije postupilo prema propisima, jer činjenično stanje nije pravilno utvrđeno i što je iz utvrđenih činjenica izведен nepravilan zaključak.**

Budući da je propusta u provođenju postupka procjene utjecaja na okoliš bilo mnogo, očekujemo da će Upravni sud usvojiti našu tužbu i poništiti Rješenje MZOPUG. Prema članku 149. Zakona o zaštiti okoliša, sudski postupak po svakoj tužbi iz područja zaštite okoliša je **hitan**. Ministarstvu zaštite okoliša ćemo poslati i zahtjev za zamrzavanje izvršenja Rješenja o prihvatljivosti zahvata golf igrališta Brkač do okončanja postupka i to zbog sumnje u njegovu ispravnost, ali i jer bi njegovim izvršenjem mogla nastati nenadoknadiva šteta. Ukoliko MZOPUG dopusti izvršenje Rješenja, a Sud usvoji našu tužbu i poništi Rješenje o prihvatljivosti zahvata golf igrališta "Brkač", povrat u prijašnje stanje bio bi skup ili nemoguć.

Dušica Radojčić

Obilježavanje Dana planeta Zemlje

Povodom Dana planeta Zemlje 22. travnja 2009. organizirali smo akciju na tržnici u Puli u suradnji s udruženjima Roda i Merlin i Gradom Pula.

Prezentirali smo kampanju "Plastično nije fantastično!" i kampanju "Razmisli, odvoji, štedi!" o odvojenom sakupljanju otpada u gradu. Zainteresiranim prolaznicima smo dijelili tiskane materijale kampanje i platnene vrećice u zamjenu za njihove plastične. Odaziv je bio izuzetno velik te smo čak sedamsto platnenih vrećica podijelili u vrlo kratkom vremenu.

Udruga Merlin izložila je svoje originalne platnene vrećice napravljene od recikliranog materijala, te vunene proizvode napravljene od ponovno upotrebljene vune. Na licu mjesta aktivisti su izradivali platnene vrećice od stare odjeće te su i građani mogli donijeti svoju staru odjeću i uz pomoć aktivista napraviti svoju "najdražu boršu za špežu". Udruga Roda predstavila je svoju kampanju "Rodina Pusa - poticanje upotrebe platnenih pelena", te je uz potporu Grada Pule svim rodiljama u 2009. godini poklonila besplatnu platnenu pelenu!

Prisustvovali su i vrtići Veli Vrh, skupina Slonići, Topolino te Snoopy sa svojim radovima na temu Dana planeta Zemlje, zatim osnovne škole Šijana i Monte Zaro te Ekonomskička škola Pula.

Irena Burba

ODVOJENO SAKUPLJANJE OTPADA IDE DALJE

Nova brošura u okviru kampanje "Razmisli, odvoji, štedi!" u Puli

U okviru kampanje "Razmisli, odvoji, štedi!" u Puli izradili smo novu brošuru A5 formata naziva "Priprema, pozor, recikliraj sad!" s ciljem informiranja i savjetovanja građana kako se organizirati u kućanstvu za odvajanje korisnog i opasnog otpada, o vrstama otpada koje se mogu odlagati u „zelene otoke”, o procesu recikliranja za svaku vrstu otpada, o reciklažnom dvorištu u Puli i o lokacijama zelenih otoka na području cijelog grada.

Brošura je izrađena u 16 varijanti s prikazom lokacija zelenih otoka u svakom mjesnom odboru. Realizirana u suradnji s Gradom Pula koji je izradu i financirao te s Pula Herculaneom koja brošuru distribuira svim pulskim kućanstvima uz komunalne uplatnice.

Milena Radošević

EDUKACIJA BUDUĆIH GENERACIJA

Kampanja "Plastično nije fantastično" u Rovinju

U sklopu kampanje "Plastično nije fantastično!" u Domu kulture u Rovinju održali smo predavanje i projekciju dokumentarnog filma o problemu plastičnih vrećica u okolišu za učenike viših razreda osnovne škole

Vladimiraazora. Učenici petih, šestih i sedmih razreda tom su prilikom mogli naučiti nešto više o štetnosti plastičnih vrećica po okoliš te saznati poražavajuće činjenice kao npr. da se u svijetu godišnje iskoristi između 500 i 1.000 milijardi komada plastičnih vrećica, da više od milijun ptica i približno 100.000 morskih sisavaca umire svake godine u velikim patnjama nakon što pojedu ili se uguše u plastičnim vrećicama te da se u svijetu godišnje troše velike količine nafte za njihovu proizvodnju. Nakon predavanja svi su učenici, njih stotinjak, dobili na poklon platnene vrećice i edukativne letke kampanje.

Irena Burba

EDUKACIJA GRAĐANA

Održana eko-radionica u Centru za rehabilitaciju Pula

U prisustvu mnogobrojnih korisnika, njihovih roditelja i gostiju u Centru za rehabilitaciju Pula proslavljen je Dan ustanove i Dan planeta Zemlje pod motom "Kuća naša u zelenoj Istri". U proslavi su sudjelovali i aktivisti Zelene Istre održavši prigodnu eko-radionicu s temom odvojenog sakupljanja otpada i recikliranja. Korisnici su uz pomoć "eko-škatula" izradili plakate i pokazali velik interes i znanje o toj temi.

U sklopu programa održane su sportske igre, a pobjednicima su podijeljene diplome. Uz diplome korisnici i gosti dobili su na poklon i platnene vrećice kampanje Zelene Istre "Plastično nije fantastično!".

Manifestaciji su prisustvovali predstavnici Doma za psihički bolesne starije osobe Vila Marija, Dnevnog centra za rehabilitaciju, Osnovne škole Kaštanjer i Ližnjan, Udruge za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Istarske županije, Udruge za inkluziju, Doma za djecu, mladež i odrasle osobe s cerebralnom paralizom i drugim posebnim potrebama, predstavnici Grada te mnogi drugi.

Korisnici Centra za rehabilitaciju nedavno su posjetili "Kuću prirode Kamenjak" i poučnu stazu u zaštićenom krajobrazu "Donji Kamenjak i medulinski arhipelag", a aktivistice Zelene Istre su im tom prilikom održale i predavanje.

Irena Burba

MEDIJSKI NASTUPI

Gostovanje u emisijama NIT televizije, na Radio Puli, Arena radiju, Eko-zoni na HTV-u...

Tijekom travnja često smo gostovali u emisijama lokalnih i nacionalnih radio i TV postaja. Govorili smo o štetnom Zakonu o igralištima za golf, o odvojenom sakupljanju otpada u Puli u sklopu kampanje "Razmisli, odvoji, štedi!", o novoj kampanji "Plastično nije fantastično!" kojom nastojimo potaknuti svijest javnosti o gomilanju plastičnog otpada, općenito o jako štetnim posljedicama zagađenja okoliša uzrokovanim odlaganjem otpada u Istarskoj županiji, o lošem projektu namjeravane gradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Kaštijun između grada Pule i općine Medulin (tik uz more, uz gusto naseljeno područje, uz turističke objekte, zaštićena područja, izvorišta vode, itd.), o slučajevima prijavljenim na Zeleni telefon, itd.

Milena Radošević

DEMOKRACIJA U PRAKSI

Održana radionica "Sudjelovanje javnosti: od formalnosti do prednosti"

Na poziv za sudjelovanjem na radionici Zelene Istre "Sudjelovanje javnosti: od formalnosti do prednosti", održane 29. i 30. travnja u hotelu "Brioni" u Puli, odazvali su se predstavnici poslovnog sektora (12), nevladinih udruga za zaštitu okoliša (11), predstavnici javne uprave (4) i državnih institucija (5) iz cijele Hrvatske. Upravo je sudjelovanje predstavnika različitih sektora doprinijelo uspješnosti radionice, koju su sudionici/e ocijenili visokim ocjenama. Svi su se složili da sudjelovanje javnosti u donošenju odluka na području zaštite okoliša u nas zaostaje u odnosu na praksu koja postoji u europskim zemljama, da ga je potrebno poboljšati i da je puko informiranje javnosti i to prekasno u postupku odlučivanja potrebno "podići" na razinu savjetovanja odnosno asimilacije stavova javnosti u konačnu odluku. Radionica je započela uvodnim izlaganjem organizatorice, Dušice Radojčić o hrvatskim propisima i formalnom odradivanju obaveze uključivanja javnosti u postupke procjene utjecaja na okoliš, te o nekim općim prihvaćenim stavovima u vezi s nužnošću djelotvornog uključivanja javnosti u odlučivanje na području zaštite okoliša. O tome da se može učiniti više od minimalnih zakonom propisanih zahtjeva kada je sudjelovanje javnosti u postupku PUO u pitanju, sudionicima je objasnila Andreja Pavlović na primjeru postupka PUO za terminal za ukapljeni plin na otoku Krku tvrtke Adria LNG, govoreći i o motivima zbog kojih su na taj način postupili te pozitivnim učincima za samu tvrtku. Bert Enserink, predavač iz Nizozemske, u svojoj je prezentaciji obratložio vrijednosti dobro organiziranog i djelotvornog sudjelovanja javnosti i pozitivne učinke na sve sudionike procesa. Ilke Borowski, predavačica iz Njemačke, govorila je o oblikovanju procesa sudjelovanja javnosti, o metodama i tehnikama, kako identificirati potencijalno zainteresirane predstavnike javnosti, te kako uspostaviti i održavati nekonfliktnu komunikaciju.

Tijekom radionice od svih se sudionika/ca zahtijevalo angažman u radu u grupama i aktivni doprinos u rješavanju postavljenih zadataka. Vježbe aktivnog slušanja i igranja uloga pokazale su se izuzetno korisnima,

što je dobar dio prisutnih u evaluaciji naglasio. Dio atmosfere s radionice možete osjetiti na kratkom video zapisu i mnoštvu fotografija na stranicama

<http://participator.zelena-istra.hr/bin/view/Participator/Radionica200904SudjelovanjeJavnosti>

Na navedenim stranicama možete pronaći i sve prezentacije, popis sudionika kao i ocjenu radionice koju su izvršili sami sudionici.

Dušica Radočić

KLIMATSKE PROMJENE – IZAZOV LOKALNOJ POLITICI

"Novi zeleni plan za zelenije gradove"

Fondacija Heinrich Böll Stiftung (HBS) odnosno voditelj njene hrvatske podružnice g. Horvat pozvao je Zelenu Istru na sudjelovanje na 4. međunarodnoj konferenciji "Green new deal for greener cities" (Novi zeleni plan za zelenije gradove) koja se održavala 17.-19. travnja u Stuttgartu.

Na navedenoj konferenciji bili su prisutni članovi "zelenih" stranaka Europe koji se nalaze na pozicijama gradskih vijećnika, a pojedinci su čak i zastupnici u Europskom parlamentu; zatim gradski vijećnici koji nisu članovi "zelenih", ali bi htjeli saznati na koji način mogu "održivije" voditi svoj grad; te na kraju predstavnici brojnih ekoloških udruga iz raznih dijelova Europe. Broj sudionika bio je veći od 250 iz više od 17 zemalja s europskog i sjevernoameričkog kontinenta. Primjerice, grupa u kojoj se nalazio predstavnik Zelene Istre sadržavala je predstavnika Eko Kvarnera, nositelja Zelene liste iz Karlovca, predavača na Filozofskom fakultetu u Zagrebu koji se bavi tematikom ekologije i energetike, studenta urbane arhitekture u Berlinu i dr.

Problematika koja se obrađivala na konferenciji ticala se:

- ponekad nedovoljne razvijenosti lokalne vlasti i njezine "nemoći" u odnosu na nacionalnu vlast
- pitanja održivog prijevoza i smanjenja buke
- utjecaja aktualne globalne ekonomske krize na "zelene" politike i stranke
- pitanja razvoja te njegovog djelovanja na onečišćenje
- problematike implementacije mjera koje zahtjeva EU na lokalnoj razini
- gradnje održive infrastrukture (npr. energetski efikasnih kuća)...

Radionica koja je bila posebno zanimljiva bila je vezana uz sudjelovanje javnosti, konkretno na primjerima gradova Beča, Berlina i, nama nešto bližeg i lokacijom i mentalitetom, Sarajeva, u čije je gradsko vijeće nedavno izabrana "zelena" stranka. Predstavnica gradskog vijeća Beča predstavila je bottom-up (kreću od građana prema vlasti) i top-down projekte (kreću od vlasti prema građanima) koje provode, a svi su nastali na temelju odličnog sudjelovanja javnosti. Neki od njih su: obnove parkova uz direktnе prijedloge od strane građana, prijedlozi učenika osnovnih i srednjih škola koji iniciraju određene projekte (njihovi prijedlozi se obrađuju na raznim radionicama, sprema se prezentacija i nakon toga susreću se s lokalnim vijećnicima, kojima se izravno prezentira nova ideja, a nakon uspješno provedenog projekta nagrađuju se ili pojedini učenici ili škola). Ovi primjeri daju nadu da bi se i na našim prostorima mogli pokrenuti slični projekti, u kojima bi javnost sa zadovoljstvom sudjelovala i na taj način bila sukreator lokalne politike svog grada.

Više o samoj konferenciji kao i brojne materijale s navedene možete pronaći na:

http://www.greens-efa.org/cms/default/dok/262/262996.green_deal_for_greener_cities_climate_ch@en.htm

Ivan Divković

ZELENI TELEFON

Tijekom travnja primili smo 18 prijava građana na Zeleni telefon i to u sljedećim kategorijama: *otpad 12, zelenilo 4, zrak 1 te promet 1.*

Miniranje klisure u Pazinu zbog izgradnje hipermarketa!

Zabrinuti građani Pazina nazvali su nas jer su bili iznenađeni što se u sklopu pripremnih radova za izgradnju jednog hipermarketa planira miniranje klisure i rušenje dijela 40 metarskog brda na ulazu u Pazin, na platou s desne strane, gdje je nekada bio kamenolom. Građani su željeli znati da li je investitor, tvrtka A.C.C. d.o.o. iz Virovitice, ishodovala sve potrebne dozvole za takav drastičan zahvat?

Odgovore na ta pitanja smo potražili u odjelu građevinske inspekcije u Pazinu. Dobili smo odgovor da je građevinska inspekcija Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Područne jedinice u Pazinu, utvrdila da je sporna tvrtka započela s pripremnim i zemljanim radovima za gradnju hipermarketa BEZ GRAĐEVINSKE DOZVOLE te su RADOVI OBUSTAVLJENI I GRADILIŠTE JE ZATVORENO. Na naše pitanje da li je za takav zahtjev potrebna i procjena utjecaja na okoliš, odgovor očekujemo od nadležnog odjela Ministarstva zaštite okoliša u Zagrebu.

Građani Pule zadovoljni novim "zelenim otocima"

Većina poziva u kategoriji otpada odnosi se na pitanja građana vezana uz zelene otoke i sustav odvojenog sakupljanja otpada u gradu Puli. Potaknuti brošurom "Priprema, pozor, recikliraj, sad!", koju su dobili zajedno s komunalnim uplatnicama, građani su nas nazivali postavljajući pitanja o vrstama otpada koje se odvajaju, o novim lokacijama, zatim javljali su nam kako bi prijavili kontejnere koji su već puni ili kako bi pohvalili inicijativu. Neki građani primijetili su da se kontejneri u njihovim kvartovima pune većom brzinom nego prije par mjeseci te da su i drugi susjedi započeli sa odvojenim sakupljanjem otpada, što u početku nije bio slučaj. Građani koji su uključeni u projekt "Od vrata do vrata" tradicionalno nas zovu u one dane kada se prikuplja određena vrsta otpada pitajući koja je vrsta otpada na redu ili gdje mogu naručiti dodatne vrećice za odvajanje otpada.

Irena Burba

Zelena Istra
Gajeva 3, 52100 Pula
tel./fax. +385 52 506 065
udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
www.zelena-istra.hr